

SLIMME STADSREGIO MET MENSELIJKE MAAT

De tien Utrechtse gemeenten willen maximaal duurzaam, bereikbaar, veilig en leefbaar zijn. Om die ambitie waar te maken, wordt de stadsregio een smart city. Slimme technologie, mensen en bedrijven krijgen alle ruimte.

“De focus van tien Utrechtse gemeenten op groen, gezond en slim wordt via steeds meer initiatieven zichtbaar,” zegt Sander Jansen, wethouder Werk, Economie, Ruimte en Sport in Zeist. “Kijk naar Lomboxnet dat internationaal aandacht trekt en waarbij auto’s fungeren als centraal energiedistributiepunt. Of naar een voetbalveld in de Zeister wijk Kerckebosch waar kinderen door te bewegen energie opwekken en daarmee hun telefoon opladen.”

Technologie helpt ook om informatie te verzamelen die mensen nog slimmer maakt. “Een *wearable* die je beweging bijhoudt, draagt bij aan een gezonde levensstijl. Voorbeelden zoals deze maken het begrip *healthy urban living* tastbaar. Het raakt het dagelijks leven van iedereen. Dat onderstreept het enorme belang ervan.”

RUIMTE VOOR DYNAMIEK

Het faciliteren van innovatieve ontwikkelingen op het gebied van groen, gezond en slim stelt volgens

Jansen eisen aan de U10-gemeenten. “Allereerst moeten wij voorwaarden scheppen. De basisinfrastructuur moet op orde zijn, de connectiviteit gegarandeerd. Glasvezel is daarbij een belangrijke component.”

Ook regelgeving speelt een rol. “Voorkeuren van consumenten veranderen in hoog tempo, tal van nieuwe ondernemersinitiatieven dienen zich aan. Het is niet alleen onmogelijk maar ook onwenselijk dit altijd in regels te vatten. Dat vergt een cultuuromslag voor gemeenten. Die zijn immers gewend de regie te voeren.” Om ervaring op te doen, is Platform31 een landelijke pilot gestart. “Deze pilot beoogt de regeldruk in centrumgebieden te verlichten. Zeist is een van de pilotgemeenten. Alleen als het echt nodig is – als openbare orde of veiligheid in het geding zijn – worden regels toegepast. Voor het overige kunnen initiatieven rekenen op een positieve grondhouding. De dynamiek in de samenleving krijgt hierdoor alle ruimte.”

ECOSYSTEEM VERSTERKEN

Tweede belangrijke rol van de U10-gemeenten is die van verbinder. “Zo tekenen wij binnenkort samen met het bedrijfsleven een Convenant Open Data. Door gegevens te structureren en te delen – uiteraard binnen wettelijke kaders – komt informatie beschikbaar die maatschappelijk en commercieel van grote waarde kan zijn.”

Ook de City Deals passen volgens Jansen bij de verbindende functie van gemeenten. "Hiermee worden samenwerkingsafspraken gemaakt tussen overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Doel is te komen tot innovatieve oplossingen voor actuele en toekomstige vraagstukken. Dit versterkt ons economisch ecosysteem."

ENERGIE GEVEN

De Utrechtse gemeenten nemen nadrukkelijk de taak van aanjager op zich. "Wij zorgen dat ontwikkelingen een kans krijgen en kunnen versnellen. Dat gebeurt door initiatieven niet alleen ruimte te geven maar deze ook zichtbaar te maken. In Zeist doen we dat bijvoorbeeld met de Z-battle, een ideeënwedstrijd die ruim tachtig reacties opleverde. Door de winnaars met relevante partners te verbinden, helpt de gemeente kansrijke initiatieven op weg. Een goed voorbeeld van onze nieuwe rol waarbij we geen regie voeren maar energie geven."

ZICHTBAAR STADSHART

Utrecht is in 2015 verkozen tot slimste binnenstad van Nederland. De jury roemde de samenwerking binnen de gemeente met een goede mix van beleidsbepaling, *learning by doing*, initiatieven en omarmen. "Toch staan we nog maar aan het begin van onze ontwikkeling als smart city," stelt Martin Mulder. Hij is programmadirecteur van het Utrechtse Stationsgebied, de grootste binnenstedelijke bouwopgave van Nederland. "Na jaren van voorbereiding wordt het nieuwe stadshart met Centraal Station, Stadskantoor en water in de singels nu echt zichtbaar."

100 MILJOEN REIZIGERS

Recent sloot de gemeente voor de ontwikkeling van het gebied aan de westkant van het station een overeenkomst met de Jaarbeurs. "Ook hun rol verandert. Het bieden van continue beleving wordt het doel. De ruimtelijke en inhoudelijke vertaling van deze opgave is cruciaal voor het hele gebied. Het station bedient in 2030 naar verwachting 100 miljoen reizigers en ligt midden tussen het nieuwe en het historische centrum. Uitdaging is beide elementen zo te verbinden dat bewoners en bezoekers straks een coherent stadshart ervaren."

GOLF VAN VERANDERING

Technologie speelt een sleutelrol in het nieuwe Stationsgebied. "Bijvoorbeeld bij de bereikbaarheid en het monitoren van luchtkwaliteit. Of via een fiets met digitaal scherm dat je door de stad leidt. Op tal van manieren helpt slimme techniek om het stadshart maximaal leefbaar te houden." Bedrijven zijn daarbij volgens Mulder in de lead. "Wij zitten op een golf van verandering. Het is onmogelijk te voorspellen welke ontwikkelingen in 2030 dominant zijn als het gaat om *healthy urban living*. Daarom stelt de gemeente zich open en flexibel op; initiatieven en bedrijven krijgen de ruimte. Ook fysiek. Nu al huisvest het Beatrixgebouw startups die raakvlakken hebben met smart city-technologie. Ook in de nieuwbouw komen

Energieplein Kerckebosch in Zeist heeft onder meer een voetbalveld met energieopwekkende tegels van Energy Floors.

werklocaties die inspelen op de behoefte van jonge bedrijven. Zo ontstaat een omgeving waar vernieuwing en creativiteit gedijen."

Internationalisering biedt eveneens kansen. "De geringe afstand tot Schiphol is een sterke troef bij het binden van buitenlandse bedrijven aan deze regio. Als toonaangevende partijen zich hier vestigen, trekt dat andere bedrijvigheid aan en neemt de dynamiek verder toe."

UNIEKE SAMENHANG

Ook in een slimme stad draait het om menselijke interactie, benadrukt Mulder. "Al is iedereen met mobiel en tablet in de weer, het aantal ontmoetingsplaatsen is explosief toegenomen. Zowel in de horeca als de openbare ruimte. Kijk hoe vol de trappen aan de Jaarbeurszijde van het station zitten. En wat dacht je van het Stadskantoor? De zesde verdieping biedt plaats aan gemeentelijke vergaderruimtes maar is voor iedereen toegankelijk. Veel mensen van buiten ontmoeten elkaar hier. Techniek kun je niet los zien van het sociale aspect. En juist de samenhang tussen hoogwaardige technologie, kennis en de menselijke maat maakt deze stadsregio uniek."

GROEN LICHT VOOR GLASVEZEL

Met het Programma Economie zet de gemeente Stichtse Vecht sterk in op innovatie en economische ontwikkeling. Een goede fysieke infrastructuur is een belangrijke randvoorwaarde. Samen met de andere U10-gemeenten wordt onderzocht hoe het buitengebied in de regio voorzien kan worden van glasvezel. Gemeente en ondernemers trekken daarbij in Stichtse Vecht samen op. De behoefte aan een snelle breedbandverbinding is groot en voorlichtingsbijeenkomsten worden drukbezocht. De woonkernen in Stichtse Vecht beschikken over een snelle verbinding. In oktober 2015 is op bedrijventerreinen Herenweg/Gageldijk een eerste pilot gestart door ondernemers, gemeente en stichting Glasvezel Gemeente. Sinds april 2016 lopen op de bedrijventerreinen Merwedeweg en Scheendijk vergelijkbare initiatieven. Andere terreinen en bewoners maken hun interesse kenbaar.